

Nordisk Kulturfond
Ved Stranden 18
DK-1061, København K

DATO/REFERENCE
11-10-2012

JOURNALNUMMER

DERES REFERENCE / JOURNALNUMMER

Ansøgning: Participatory Design - en styrket skandinavisk forankring

Med denne ansøgning søger en samarbejdsgruppe på 5 skandinaviske forskere om støtte til afholdelse af et to-dages kursus i *Participatory Design** for skandinaviske ph.d.-studerende samt et opfølgende netværksmøde med henblik på planlægning af lignende kurser og netværksaktiviteter i de kommende 5 år. Participatory Design er et internationalt anerkendt forskningsfelt med skandinaviske rødder. De planlagte aktiviteter har til formål at knytte stærkere bånd mellem unge og erfarne skandinaviske forskere inden for feltet, som derved i fælleskab bedre kan videreudvikle denne forskningstradition og dets skandinaviske særkende.

Projektets totale budget er på SEK 411,140, heraf er SEK 93,670 finansieret af Roskilde Universitet, SEK 278,179 søges ved anden bidragsyder Nordisk Kulturfond og SEK 39,291 søges støttet af Stiftelsen Clara Lachmanns Fond.

Baggrund

Forskere fra de skandinaviske lande har spillet en stor rolle i etablering af det internationale forskningsfelt Participatory Design. Forskningsfeltet fokuserer på, hvordan 'brugerne' (medarbejdere, borgere, patienter osv.) kan inddrages aktivt i udformningen af de nye informationsteknologier som til stadighed og i stigende grad påvirker og forandrer vores samfund og vores arbejds- og fritidsliv. Brugerdeltagelse omkring udformning og indførelse af ny informationsteknologi, eller edb som det hed dengang, startede i 1970'erne som en række samarbejdsprojekter mellem universitetsansatte forskere og fagbevægelsen, som på forskellig vis var involveret både centralt og lokalt i projekterne. Det var f.eks. NJMF projektet i Norge, DEMOS i Sverige og DUE i Danmark. Disse projekter var med til at sætte mange nye dagsordener. En ny bog som udgives af Routledge til august 2012, (Simonsen and Robertson (eds.) *International Handbook of Participatory Design*), fremhæver specielt den Skandinaviske forskning inden for feltet som den historisk set mest indflydelsesrige.

Fra starten af 1990'erne etablerede en række forskere i Nordamerika de første Participatory Design Conferences, hvor dagsordenen var at undersøge om og hvordan erfaringer fra projekterne i de skandinaviske lande kunne overføres til en international kontekst. Etablering af forskningsfeltet Participatory Design har vist sig holdbar og området har stor international indflydelse. Forskere fra de

* *Participatory Design* er den internationale betegnelse for dette forskningsområde. På dansk er betegnelsen i dag ofte *Brugerdreven IT-innovation*, og tidligere blev det refereret til som *Systemudvikling med brugere*.

skandinaviske lande spiller stadig en stor rolle og var bl.a. velrepræsenteret ved de foregående to internationale konferencer i Participatory Design afholdt i hhv. 2010 i Sydney, Australien og 2008 i Indiana, USA. I takt med den stigende udbredelse af informationsteknologi til alle samfundsområder har svenske forskere f.eks. undersøgt betingelser for brugerinddragelse og -involvering i e-Government projekter (Blekinge Tekniska Högskola), forskere fra Finland har undersøgt brugerinddragelse i e-Science projekter (Turku Universitet), forskere fra Norge har undersøgt hvordan brugerdeltagelse kan indgå i store internationale projekter, inden for sundhedsområdet i udviklingslande i Afrika og Asien (Universitetet i Oslo) og mht. telemedicin i Norge (Universitetet i Tromsø), og danske forskere har undersøgt hvordan brugerdeltagelse kan foregå med børn i museumssammenhænge (Aarhus Universitet), i familier med diabetes (Aalborg Universitet) eller hvordan brugerdeltagelse kan indbygges i sundhedsvæsenet og andre industrielle projekter (Roskilde Universitet).

Der eksisterer ikke nogen forskeruddannelse i Participatory Design i Skandinavien. De seneste års institutionalisering af phd-uddannelserne har bidraget til et øget behov for en forskeruddannelse inden for området for at fastholde og udvikle den skandinaviske position og indflydelse på Participatory Design. Med dette initiativ søges etableret en platform, hvor de skandinaviske forskere bedre kan udveksle forskningsresultater og erfaringer, og hvor forskeruddannelse til nye forskertalenter kan udvikles.

Om ansøgergruppen

Hovedansøger er Professor Jesper Simonsen fra Institut for Kommunikation, Virksomhed og Informationsteknologier, Roskilde Universitet.

Han har siden 1991 forsket i Participatory Design. Han har en central position inden for forskningsområdet, og har bl.a. været Program Chair for konferencen i Participatory Design i 2008, og er General Chair for konferencen i 2012. Han har udgivet en række centrale publikationer, bl.a. bøgerne *Participatory IT Design. Designing for Business and Workplace Realities*, (MIT press, 2004); *Professional it-forundersøgelse: - grundlag for brugerdrevet innovation* (2 udg. Samfundslitteratur, 2008); *Design Research: Synergies from Interdisciplinary Perspectives* (Routledge, 2010); og *International Handbook of Participatory Design* (Routledge, 2012).

I disse år leder Jesper Simonsen bl.a. et forskningsprogram i effektdrevet IT-udvikling hvor der fokuseres på, at de effekter som brugerne ønsker at opnå af informationsteknologier også styrer udviklingen og indførslen af dem. Dette stiller nye krav til hvordan man måler og evaluerer effekter af IT-løsninger og til hvordan kunde og leverandør skal samarbejde om at opnå dem. Jesper Simonsens forskning gennemføres som aktionsforskning i tæt samarbejde med private virksomheder og offentlige institutioner. For indeværende samarbejdes der bl.a. med KMD A/S, CSC Scandihealth A/S, og regioner og kommuner i Danmark.

Jesper Simonsens medansøgere er følgende :

- Fra Danmark: Lektor og phd skoleleder Keld Bødker, Roskilde Universitet. Keld Bødker har over 10 års erfaring i opbygning og ledelse af forskeruddannelser og er tillige en central forsker i Participatory Design.
- Fra Sverige: Professor Sara Eriksén, Blekinge Institute of Technology. Sara Eriksén er leder af forskningsprojekter i brugerinddragelse og -involvering i e-Government projekter.

- Fra Finland: Professor Helena Teija Karasti. Helena Teija Karasti har en delt stilling på dels University of Oulu og Luleå Technical University hvor hun bl.a. leder forskning i brugerinddragelse i e-Science projekter.
- Fra Norge: Professor Gunnar Ellingsen, University of Tromsø. Gunnar Ellingsen er leder af Tromsø's forskningsgruppe i Telemedicine and eHealth.

Ansøgergruppen repræsenterer en solid baggrund i feltet og kendskab til de skandinaviske lokale forskningsmiljøer, og vil kunne interessere og tiltrække såvel nye skandinaviske forskertalenter som førende internationale forskere i Participatory Design. Projektet vil styrke ansøgergruppens interne samarbejde og etablere en stærk platform med henblik på at udvikle en skandinavisk forskeruddannelse i Participatory Design.

Plan for forskerkursus 12.-13. august 2012

Anledningen for afholdelse af det første forskerkursus er, at Jesper Simonsen er General Chair for den 12. internationale konference i Participatory Design som for første gang afholdes i Danmark, i Roskilde til august 2012. Mange forskere fra Skandinavien er interesseret i denne konference - og der er især mange ph.d.-studerende og yngre forskere fra Skandinavien som er interesserede. Det foreslåede projekt vil benytte denne mulighed til i anledning af, og i umiddelbar tilknytning til konferencen, at afholde et ph.d.-netværksmøde/kursus (doctoral consortium) for skandinaviske ph.d.-studerende og samtidig give dem lejlighed til at deltage i konferencen og møde de 150-200 internationale gæster som forventes at deltage. Skandinaviske ph.d.-studerende udenfor Danmark har ofte meget lille budget til rådighed for kurser, rejsegebyr og rejser. Det, at give flere unge forskere mulighed for både at deltage i den internationale konference samt at udveksle forskningserfaringer i mindre forum inden konference, anses som en vigtig måde at styrke forskningsfeltet og den skandinaviske forankring blandt forskere i fremtiden.

Målet for dette, i skandinavisk regi første ph.d.-netværksmøde/kursus, er at samle de førende skandinaviske ph.d. forskertalenter sammen med en gruppe af internationalt førende forskere i Participatory Design (inkl. ansøgergruppen). De ph.d. studerende vil blive introduceret til Participatory Design og få deres forskning grundigt diskuteret og kommenteret. Ansøgergruppen vil tillige være ansvarlige for at etablere deltagerne i et netværk og tage initiativ til opfølgende forskeruddannelsesaktiviteter.

Plan for forskerkurset og beskrivelse er vedlagt som bilag.

Mål for opfølgende netværksmøde november 2012

Formålet er efterfølgende at etablere et skandinavisk forsker-uddannelsessamarbejde/forskerkursus inden for Participatory Design. Et netværksmøde blandt ansøgerne fra de skandinaviske lande vil evaluere og følge op på det afholdte ph.d.-netværksmøde/kursus. Målet for dette netværksmøde er at organisere og planlægge etableringen af en permanent skandinavisk forskeruddannelse i Participatory Design. Ansøgergruppen vil fungere som fælles skandinavisk styregruppe for forskeruddannelsen. Gruppen vil koordinere kontakten til universiteter og ph.d. skoler over hele Skandinavien og udarbejde en arbejdsstruktur for planlægningen og afholdelse af lignende kurser fem år frem på skift i de skandinaviske lande, dvs. Danmark, Sverige, Norge og Finland.

Herudover vil gruppen udarbejde en større ansøgning om støtte til etablering af dette skandinaviske forskeruddannelsessamarbejde og fremtidige forskerkurser.

Målsætningen er at konsolidere Skandinavien som international førende inden for Participatory Design. På sigt er målet at etablere en skandinavisk forskeruddannelse med international opmærksomhed som årligt afholder forskerkurser i Participatory Design i samarbejde med skandinaviske universiteter og phd skoler. Forskeruddannelsen skal støttes med oprettelsen af et dedikeret skandinavisk/internationalt videnskabeligt tidsskrift som løbende publicerer og formidler de videnskabelige resultater. Der skal årligt uddannes mindst 24 ph.d. studerende og udgives mindst en udgave af tidsskriftet. Participatory Design konferencen skal jævnligt (mindst hver tredje gang) afholdes i et skandinavisk land. Konferencen skal fortsat fungere som det internationale forum for Participatory Design og som en regelmæssige anledning til udbredelsen af en klar skandinavisk forskningsprofil.

Opsummering af forventede resultater såfremt projektet opnår støtte

24 skandinaviske ph.d.-studerende vil få mulighed for at deltage i en international konference og et målrettet forskerkursus om Participatory Design som kun få ellers ville have mulighed for at deltage i. Forskningsfeltet Participatory Design forankres herved bedre i fremtiden blandt unge skandinaviske forskere og øger deres tilskyndelse til at inddrage feltets teorier og metoder i deres ph.d.-afhandlinger og efterfølgende forskning. Hermed forventes feltet at blive styrket og videreudviklet i skandinavisk regi.

Ansøgergruppen på 5 skandinaviske forskere vil få mulighed for at mødes under kurset og på det opfølgende netværksmøde. Fysiske møder vil skabe mulighed for et styrket samarbejde og koordinering omkring udviklingen af en skandinavisk forskeruddannelse i Participatory Design, fx konkret planlægning af netværksgruppens opgaver, næste års kursus, skrivning af ansøgning, diskussioner af hvordan potentialet i et skandinavisk samarbejde omkring Participatory Design bedre kan udnyttes i fremtiden.

Budget og finansieringsplan

Projektets totale budget er på SEK 411,140, heraf er SEK 93,670 finansieret af Roskilde Universitet, SEK 278,179 søges ved anden bidragsyder Skandinavisk Kulturfond, og SEK 39,291 søges støttet af Stiftelsen Clara Lachmanns Fond.

Stiftelsen Clara Lachmanns fond søges specifikt om tilskud til *24 ph.d.-studerendes deltagelse i PDC konference 14-16. august*, samt dækning af udgifter forbundet med det *opfølgende netværksmøde i november 2012*; rejseomkostninger, hotelophold, forplejning og administrativ assistance.

Bilag

1. Budget
 2. CV for ansøgergruppen
 3. Plan for forskerkursus d. 12.-13. august og efterfølgende konference d. 14.-16. august
 4. Beskrivelse af PDC konferencen
-